

Către: Victoria Belous
Ministra Finanțelor

Nr. 116 din 20 noiembrie 2024

Ref.: Propunerile AmCham Moldova privind inițierea elaborării (micii) politici fiscale 2025

Stimată Doamnă Ministră,

Vă salutăm din numele Asociației Patronale „Camera de Comerț Americană din Moldova” (în continuare „AmCham Moldova”).

Urmare examinării [anunțului privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative \(ce vizează politica fiscală și vamală\)](#), venim cu următoarele propuneri:

1. Neimpozitarea veniturilor nerezidenților din vânzarea pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise în Republica Moldova

Se propune completarea art. 70 din Codul fiscal cu alineatul (3), cu următorul cuprins:

„(3) Nu se impozitează veniturile nerezidenților din vânzarea pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise în Republica Moldova.”.

Prevederile legii sunt modificate astfel ca nerezidenții care tranzacționează acțiuni, emise de societăți moldovenești, la o bursă străină să nu fie subiecți ai impozitării pentru creșterea de capital. Printre avantajele acestor modificări este faptul că impactul net de ib reglementare al unei astfel de impozitări este negativ, adică costurile depășesc beneficiile (este foarte complicată identificarea sursei de plată în cazul tranzacțiilor pe piața reglementată, care se realizează prin intermediari – societatea de investiții).

Această propunere a fost remisă și în procesul consultării proiectului de modificare a cadrului legislativ aferent pieței de capital (scutirea de impozit pe venit a nerezidenților care vând la bursă acțiuni/obligațiuni emise de societățile din Republica Moldova).

Atragem atenția că, anterior, în procesul de discutare a proiectului politicii fiscale și vamale 2025, propunerea dată a fost acceptată, cu propunerea includerii în art.71 în loc de art.70 din Codul fiscal, în versiunea finală prevederea dată fiind, totuși, lipsă.

2. Fiscalizarea relațiilor ce țin de activitatea organizațiilor de creditare nonbancară

În scopul uniformizării tratamentului fiscal pentru întregul sector financiar, precum și uniformizarea modului de aplicare a standardelor de contabilitate organizațiilor de creditare nonbancară, se propun următoarele:

a) Articolul 90¹ aliniatul 3⁷ Codul Fiscal, propunem următoarea redacție:

" (3⁷) Băncile, asociațiile de economii și împrumut, organizațiilor de creditare nebanară, furnizorii de servicii de finanțare participativă, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni, altele decât cele prevăzute la art. 20 lit. z²⁰), rețin un impozit în mărime de 6% din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente.

Respectiv va fi nevoie de modificat și punctul 47 din REGULAMENT cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venitul persoanelor fizice rezidente cetățeni ai Republicii Moldova, Capitolul VI, REȚINEREA PREALABILĂ LA SURSA DE PLATĂ A IMPOZITULUI PE VENIT, propunem următoarea redacție:

"47. Băncile, asociațiile de economii și împrumut, organizațiilor de creditare nebancaară, precum și emitenții de titluri de creanță și obligațiuni sunt obligați să rețină un impozit în mărimea stabilită la art. 901 alin.(37) din Cod din dobânzile achitate în folosul persoanelor fizice rezidente."

b) Pentru art. 31, aliniatul 3, propunem următoarea redacție:

"(3) Băncilor și organizațiilor de creditare nebancaară li se permite deducerea reducerilor ajustărilor pentru pierderile din creditare preconizate la active și la angajamente condiționale, calculate conform IFRS."

3. Aspecte ce țin de TVA

a) la importul de servicii de la persoanele fizice

Se propune completarea art.95 alin.(2) o litera nouă cu următorul conținut:

"j) plățile pentru munca efectuată și serviciile prestate (inclusiv salariile) conform contractului (acordului) de muncă sau altui contract (acord) cu caracter civil, exercitată de persoanele fizice nerezidente care nu desfășoară activitate de întreprinzător."

În prezent CF asimilează remunerațiile primite în baza contractelor de prestare de servicii cu cele salariale în scopul impunerii cu impozitul pe venit, dar sub aspect de TVA nu avem expres indicat că munca prestată de persoanele fizice nerezidente în baza CIM și a contractelor civile nu sunt pasibile impunerii cu TVA.

În baza unei explicații anterioare de-a SFS, precum ca munca conform CIM nu este activitate de întreprinzător (art.5 alin.16 CF) și respectiv nu se impune cu TVA la import de servicii, nu aplicăm TVA la import la plățile salariale, deși nu este nicăieri expres stabilit acest lucru. TVA se refera la rezident/nerezident și nu la desfășurarea activității de întreprinzător de către persoana fizică nerezidentă, de ex. *"Import de servicii – prestare de servicii de către persoanele juridice și fizice nerezidente ale Republicii Moldova persoanelor juridice și fizice rezidente sau nerezidente ale Republicii Moldova, pentru care locul prestării se consideră a fi Republica Moldova.* „ Considerăm ca în același mod ar trebui tratate și remunerațiile conform contractelor de prestare de servicii care sunt asimilate salariilor și impozitate cu toate taxele salariale. Pentru asemenea plăți, rezidentul plătește nerezidentului și plățile salariale și încă și TVA la import de servicii 20%, ceea ce nu este echitabil.

b) Privind unele reguli de emiterie a e-facturii

Propunem completarea art.117¹, cu un nou aliniat:

"În cazul emiterii e-Facturii la efectuarea livrărilor de servicii în conformitate cu art.108 alin.(8), în cazul utilizării e-facturii, furnizorul eliberează factura fiscală în termen ce nu poate depăși 10 zile calendaristice ale lunii următoare celei în care sînt întocmite procesele-verbale de predare-primire a lucrărilor și alte documente similare, pe baza cărora se stabilește livrarea serviciilor, sau, în funcție de prevederile contractuale, la data acceptării lucrărilor de către beneficiar. "

Modificarea dată va permite includerea în sistemul de e-faktură a operatorilor economici din domenii cu o evidență fiscală mai specifică, cum ar fi cei din construcții. Problema normelor curente constă în următorul aspect: la construcții, data acceptării actului de servicii de construcție se consideră data livrării, adică anume cu această dată trebuie de emis factura fiscală. Dacă vorbim de acceptarea electronică a acestor acte, în situația în care actul este semnat de director într-o zi, în afara orelor de serviciu, ceea ce face dificilă posibilitatea emiterii e-facturii de către contabilul furnizorului cu data semnării de către director. Această situație apare anume când vorbim de semnarea/acceptarea electronică a actelor, deoarece semnătura electronică are marca temporală și ușor poate fi stabilită data acceptării. Pentru ca contabilul furnizorului să reușească să emită e-factura, ar fi bine să existe câteva zile pentru emiterie.

c) Clarificarea statutului privind **deducerea TVA pentru beneficiile acordate de către angajator în baza art.24 alin 19³ din CF**, pe partea ce ține de aplicabilitatea TVA la aplicarea acesteia.

4. Clarificarea aspectelor ce vizează intrarea în vigoare a unor norme legislative aprobate prin politica fiscală și vamală 2024/2025

a) Din 01 ianuarie 2023, a fost introdus **p.6) la art. 21) din Codul Fiscal**, care prevede că "Veniturile contribuabililor care desfășoară activitate de întreprinzător obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață se ajustează în scopuri fiscale la prețul de piață". Ulterior, din 25 august 2024, a fost ajustată respectiva prevedere, fiind prezentată în următoarea redacție: "Veniturile obținute de contribuabilii care desfășoară activitate de întreprinzător din tranzacțiile economice cu fondatorii persoane fizice sau alte persoane fizice interdependente care nu desfășoară activitate de întreprinzător, realizate la un preț mai mic decât prețul de piață se ajustează în scopuri fiscale la prețul de piață. Prevederile prezentului alineat nu se aplică tranzacțiilor pentru care a fost aplicat principiul lungimii brațului la stabilirea prețului, precum și pentru care au fost aplicate prevederile art. 19." În lumina celor de mai sus, pentru a exclude riscul că autoritățile fiscale să ajusteze veniturile obținute din tranzacțiile economice cu fondatorii sau alte persoane interdependente efectuate la preț mai mic decât prețul de piață, în cazul unei potențiale situații. De asemenea, dacă un astfel de risc există, ar ieși că contribuabilul ar trebui să își pregătească un dosar TP pentru tranzacțiile respective și pentru anul 2023, pentru a putea demonstra prețul la nivel de piață, ceea ce implică efort și costuri ce nu se înțeleg în contextul anulării normei.

b) Modificările efectuate recent la **art. 117 (14) din CF** impun costuri suplimentare pentru entitățile care nu folosesc la moment e-factura. În special entitățile mari producătoare nu pot emite -e-factura ca urmare a capacității scăzute a infrastructurii SFS în alinierea programelor informatice ale fiecărei entități. De asemenea, urmare a aplicării acestei prevederi începând cu 2025, statul poate pierde venituri care, la moment, sunt de neglijat pentru bugetul de stat, în cazul unui singur agent economic acestea estimându-se la 4 mil. MDL de la vânzarea în raioanele din stânga Nistrului. Propunem să fie revizuită aplicarea prevederilor art 117 (14) din CF prin găsirea unor metode mai ieftine / efective de monitorizare a vânzărilor către entitățile care nu au relații cu sistemul bugetar al R. Moldova.

c) Modificarea redacției actuale a **art.323 din Codul Vamal**, data intrării în vigoare fiind nu 01.01.2026, dar 01.01.2025 (aplicarea mecanismului "destinația finală").

5. Clarificarea unor norme ce vizează facilitățile acordate de patron

a) Privind tichetele de masă

Se propune modificarea art. 7, alin. (2) a Legii nr. 166 din 21.09.2017 cu privire la tichetele de masă în următoarea redacție: „(2) Valoarea nominală deductibilă a tichetelor de masă acordate de către angajator salariaților, potrivit prezentei legi, reprezintă un venit din care nu se calculează prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, impozit pe venit din salariu, precum și contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii.”. Diminuarea poverii fiscale a întreprinderilor prin excluderea impunerii cu contribuții de asigurări sociale de stat a unui beneficiu acordat salariaților anume pentru evitarea riscului social de boală, diminuarea fluctuației de personal, menținerea unei forțe de muncă stabile, performante și sănătoase la locurile de muncă din Republica Moldova. De asemenea, se propune completarea art. 3, alin. (1) cu propoziția: „În cazul refuzului salariatului de a primi tichete de masă, valoarea neacordată a acestora nu constituie și nu se acordă ca și salariu”. Redacția actuală a Legii nu prevede cum trebuie să acționeze angajatorul dacă salariatul refuză să primească tichete de masă, deși prevede că salariatul nu poate fi obligat să primească tichete de masă. Astfel, în situația în care câțiva salariați din unitate refuză să

primească tichete de masă și solicite majorarea salariului cu această sumă, angajatorul nu poate să majoreze salariul doar la câțiva salariați pentru că tichetul de masă este prevăzut ca și alocație pentru hrană.

Tot aici, se propune modificarea pct. 39 din Anexa 3 a Legii nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale în următoarea redacție: „(39) cheltuielile suportate de către angajator pentru acordarea tichetelor de masă în mărimea prevăzută la art. 4 alin.(1) din Legea nr. 166/2017 cu privire la tichetele de masă;”. Această normă se propune pentru excluderea impozitării cu contribuții sociale la utilizarea tichetelor de masă. Norma dată împreună cu limitarea la salariu minim va duce la micșorarea fenomenului achitărilor salariilor în plic.

Studiul efectuat la comanda AmCham a confirmat faptul că utilizarea tichetelor de masă a favorizat creșterea veniturilor bugetului public național din TVA, reieșind din considerentul că utilizarea tichetelor de masă se face numai în cadrul rețelei de comercianți – plătitori de TVA – ca rezultat un leu cheltuit cu utilizarea tichetului de masă aduce cel puțin 23 bani din care TVA reprezintă 14,65% și diferența reprezintă taxele și impozitele salariale.

Estimările declarate de către autorități cu privire la colectările adiționale în bugetul de stat din contul anulării facilităților fiscale pentru tichetele de masă se bazează pe raționamentul că angajatorii vor continua să ofere tichetele de masă, asumându-și costurile adiacente impozitării, sau vor prefera să majoreze salariile în cuantumul corespunzător valorii tichetelor de masă acordate anterior.

În contextul studiilor realizate, s-a constatat cu certitudine că așteptările Guvernului privind majorarea încasărilor la Bugetul asigurărilor sociale de stat sunt nefondate, or impozitarea tichetelor de masă nu va genera creșterea încasărilor la buget. Studiile date totodată au confirmat că anume tichetele de masă au fost primul și unicul instrument pe parcursul anilor 2018-2019 implementat de stat care a dus la combaterea fenomenului „piețelor centrale” cu utilizarea la scară largă a deținătorilor de patente în comerț. În orașe și centre raionale foarte des implementarea tichetelor de masă de către angajator a creat condiția când salariați au început să viziteze rețelele de magazine.

Mai mult, în condițiile în care există opțiunea de a beneficia de alocațiile de hrană (alternativa tichetelor de masă) care și în continuare vor fi scutite de taxe atât la angajatori cât și la salariați, indubitabil marea parte a angajatorilor, în special cei mari și medii, care dispun de cantine sau posibilități de a contracta firme de catering, vor prefera să revină sau să beneficieze de această opțiune; pe când micii angajatori cu siguranță vor renunța la acest beneficiu din motiv simplu – insuficiența resurselor financiare.

Mai mult, în contextul pandemiei, tichetele de masă au constituit un suport important pentru persoanele aflate în dificultate financiară în virtutea stagnării activității economice.

b) Privind tichete de vacanță

Se propune introducerea unui nou instrument/beneficiu extra-salarial – tichetul de vacanță în limita unui salariu mediu prognozat scutit de impozitare – care poate fi tratat ca unul din instrumentele inteligente (fără costuri adiționale) pentru dezvoltarea industriei turismului intern prin majorarea numărului turiștilor – angajații – cetățenii Republicii Moldova. Drept efect, vor fi create locuri de muncă suplimentare în industria turismului, va crește calitatea serviciilor (prin creșterea concurenței) și ca rezultat, industria poate deveni o sursă suplimentară pentru atragerea investitorilor și clienților din statele vecine. Proiectul de lege cu privire la acordarea tichetelor (ce prevede un cadru general pentru toate tipurile de tichete) a fost transmis anterior Ministerului.

c) Privind cheltuielile de creșă

Propunem completarea art.24 alin.(26) cu următorul enunț:

"Angajatorul poate deduce, lunar, cheltuielile cu organizarea serviciilor alternative la locul de muncă în mărime de 2500 de lei per copil per angajat."

Se propune intrarea în vigoare a prevederii date începând cu 01.01.2024, pentru a clarifica și echivala cu normele existente situația cu companiile care au organizat servicii alternative la locul de muncă.

d) Plafoanele la facilități

Se propune ca excluderea plafoanelor pentru facilitățile acordate la art 24 alin.(19³) din CF să intre în vigoare cu 01.01.2024 și atunci nu va fi nevoie de două versiuni ale anexei noi 2.2D din VEN12 care se intenționează să intre în vigoare.

6. **Stimularea sustenabilității tranziției la "economia verde"** prin elaborarea și includerea prevederilor aferente inițiativelor de stimulare a investițiilor, a economiei verzi și a creșterii economice per ansamblu, de rând cu operarea modificărilor la Legea nr. 1540/1998 privind plata pentru poluarea mediului (în vederea eliminării tuturor neconcordanțelor).
7. **Reformarea sistemului taxelor locale**, pentru a oferi mai multă transparență și predictibilitate.
8. **Modificarea /abrogarea HG 1001 din 19.09.2011**, pentru aplicarea uniformă și non-discriminatorie a Codului vamal pentru toate entitățile din Republica Moldova. Continuarea aplicării derogării de la plata drepturilor de import de către importatorii în raioanele din stânga Nistrului creează o situație de concurență neloială pentru producătorii locali, care livrează în raioanele din stânga Nistrului. Totodată, această situație creează o „oportunitate” de a revinde unele produse „importate” din stanga Nistrului în partea dreapta a Nistrului.

Vă rog să o considerați pe Veronica Sirețeanu, directoare adjunctă, în calitate de persoană de contact din partea AmCham Moldova (veronicasireteanu@amcham.md) pentru ulterioara interacțiune la acest subiect.

Cu această ocazie, AmCham Moldova apreciază deschiderea Serviciului Fiscal de Stat, exprimându-ne disponibilitatea pentru detalierea comentariilor și propunerilor adresate.

Cu respect,

Mila Malairău

Director Executiv

A.P. „Camera de Comerț Americană din Moldova”